

Remus Manoleanu la Ateneu

Marcel FRANDEȘ

Audierea unui recital cu muzică de Ludwig van Beethoven stimulează fără îndoială purificarea sufletească. Însuși *titanul* spunea: *Cine ajunge să cunoască și să înțeleagă muzica mea, va fi eliberat de toată mizeria care îi trage în jos pe alții.*

Pianistul Remus Manoleanu a susținut un recital pe 24 aprilie, la Ateneu, cuprinzând trei sonate din creația lui Ludwig van Beethoven. La fiecare apariție scenică, artistul ne dezvăluie adâncimile estetice și filozofice ale muzicii pentru pian, într-un mod atât de firesc încât, ascultându-l percepi un îndemn: să-ți reevaluezi modul de comunicare, până la contopirea cu limbajul muzical. De la ludic la dramatic, de la dansant la sobru, 'glasul' său pianistic, îmbrăcat cu o timbralitate focalizată în funcție de repertoriul cântat, surprinde spiritul și afectul publicului meloman de pe orice meridian.

Remus Manoleanu a studiat pianul la Liceul de Muzică *Sigismund Toduță* din Cluj-Napoca, apoi la Conservatorul Ciprian Porumbescu, cu Ovidiu Drîmba, Gabriel Amiraș și

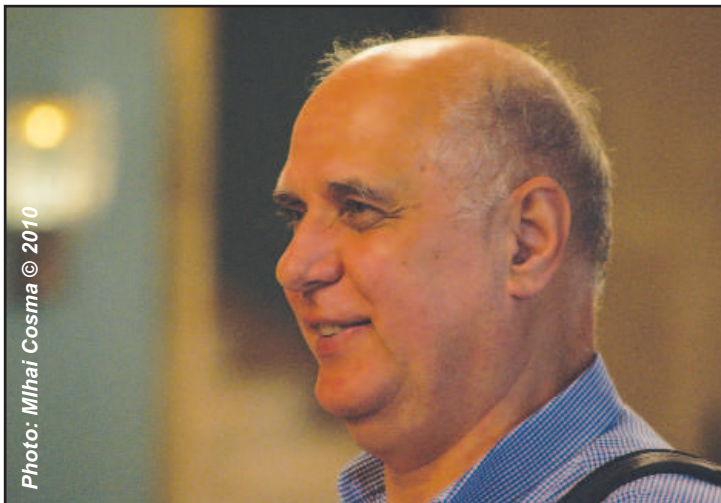

Photo: Mihai Cosma © 2010

Gheorghe Halmos. S-a perfecționat la Conservatorul *Ceaikovski* din Moscova, la clasa profesorului Stanislas Neuhaus. A absolvit și Facultatea de Filozofie a Universității din București, iar în anul 2001 a obținut doctoratul în muzică la Academia de Muzică *Gheorghe Dima* din Cluj. A susținut concerte și recitaluri în Anglia, Irlanda, Elveția, Germania, Olanda, Franța, Brazilia, Coreea de Nord, Rusia, Siria și SUA. O serie de compozitori români i-au dedicat lucrări pe care le-a cântat în primă audiere.

În recitalul de la sala Ateneului Român, l-am ascultat pe Remus Manoleanu interpretând câteva opusuri pianistice beethoveniene cu o deosebită acuratețe stilistică și o mare inspirație: *Sonata în Re major*, op. 10 nr. 3, *Sonata în mi minor*, op. 90 și *Sonata în fa minor* op. 57, *Appassionata*.

Pornind muzica primei părți din *Sonata nr. 7 op. 10 nr. 3*, în *Presto*, printr-un lung șir de unisonuri, pianistul îi amplifică convingător expresia gravă. Realizarea fluentei acestei muzici, aparent improvizatorice, ascundea de fapt o elaborare îndelungată, cât și o admirabilă maturitate a gândirii. Devenită substanță primordială, ideea muzicală, infiltra structura arhitectonică, dându-i viață. Acele octave

din debut, oprite brusc, aminteau de faliile beethoveniene.

În interpretarea lui Remus Manoleanu, melancolia copleșitoare, caracteristică melodicii părții secunde a sonatei (*Largo e Mesto*) căpăta impulsuri dramatice. Artistul concentra în tema inițială sentimentul de durere, printr-o mare forță de transmisie. Câtă artă a gradării tensionale în stingerea din secțiunea *Codei*! După această nobilă exteriorizare a sentimentului tragic, relaxarea a fost adusă natural, prin apariția vechiului dans – *Menuet*, ce a încheiat *Sonata nr. 7, în Re major*.

Cu o deosebită abilitate a contrastelor a fost interpretată *Sonata nr. 27 în mi minor op. 90*. Dacă prima mișcare, *Mit Lebhaftigkeit und durchaus mit Empfindung und Ausdruck* ar putea fi simbolizată prin cap, cea de-a doua, *Nicht zu geschwind und sehr singbar vorgetragen*, ar fi reprezentată metaforic de inimă.

În finalul recitalului său, pianistul Remus Manoleanu a oferit publicului aflat în sala Ateneului, *Sonata nr. 23 în fa minor op. 57, Appassionata* - acest *suprem document artistic beethovenian și mărturie a unor forțe morale pilduitoare* (Ioana Ștefănescu). Însuși compozitorul sugera similitudini cu tragicomedia lui William Shakespeare, *Furtuna*. Cu o virtuozitate și o trăire artistică demne de această creație a pasiunii, Remus Manoleanu ne-a relevat programatismul filozofic al acestei *Sonate op. 57* într-un chip unic.

Ascultam fascinat concentrarea elementelor de conflict dintre motivul construit pe arpeggiul ascendent al tonicii și trilul de încheiere (prevestind neliiniștea), din prima parte a sonatei, *Allegro assai*. Cu câtă adâncime era pus în vibrație apoi motivul laconic, format din patru sunete, amintind de începutul *Simfoniei a cincea a Destinului*! El se afla situat între cele două idei muzicale din Expoziția formei de sonată. Se putea percepe în expresia muzicală a lui Remus Manoleanu semnificația amenințării sumbre, cu rol de *memento*. Aspectul simfonic al scriiturii răsărea peste tot. Așa se face că, uneori, era ușor de imaginat un *tremolo* al corzilor unui ansamblu, alteori, se iveau parcă sonorități de harpă.

Minunat a sunat *Andantele*, un răgaz vremelnic oferit de variațiunile cântate cu o sonoritate de argint. Se distingea filigranul treizecimoimilor de la mâna dreaptă, iar firele dantelate pluteau peste tema densă, cântată marcat la mâna stângă.

Interpretarea finalului sonatei, *Allegro ma non troppo*, a readus atmosfera de înclăștare a primei mișcări. Acele veritabile strigăte din debutul părții a treia, cu acordurile de septimă micșorată (repetate obsedant în *fortissimo*), au creat o tensiune suficientă pentru ca ultima secțiune, *Coda*, să pară extrem de luminoasă. Era astfel întruchipat idealul etic beethovenian: încrederea în forța Vieții. Ne bucurăm mereu în muzica acestui geniu al muzicii de monumentalele suprafețe proiectate sonor prin etalarea principalelor funcțiuni tonale. Redescoperim acolo arpegii desfășurate pe mai multe octave ori marea de game.

La cererea publicului, pianistul Remus Manoleanu a oferit un *Preludiu* de Dmitri Șostakovici. Un vals în care melodia dansantă, structurată ternar, evolua firesc, pentru ca apoi, la un moment dat, ea să treacă pe o altă orbită dilatată (măsura de 3 timpi era urmată de una de 4 timpi). Impresionantă interpretarea *dintr-un foc* a unui program atât de dens, la un nivel artistic de excepție!